

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, a.V.

684 Lampertheim - Hüttenfeld

Romuva

Telefon (06256) 322

Bankkonto Nr. 58 / 17978 Deutsche Bank Weinheim / Bergstr.

Šis leidinys leidžiamas
rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žinias, mate-
riai prašoma nurodyti šaltinį.

Nr. 5/6 (386/387) 1980 rugsėjo 20

EUROPOS KRAŠTŲ LB VADOVŲ SUVAŽIAVIMAS

vyko 1980 rugpjūčio 14 ir 15 Innsbrucke (Tiroly) XXVII Europos lietuviškųjų studijų savaitės metu. Dalyvavo: V. Europos lietuvių katalikų vyskupas A. Deksnys, Pasaulio LB Valdybos pirmininkas V. Kamantas, igaliotas ministeris dr. A. Gerutis, Vokietijos LB Valdybos pirmininkas A. Šmitas, vicepirm. Eug. Lucienė ir reikalų vedėjas J. Lukošius, Belgijos LB pirmininkė St. Baltus, Prancūzijos LB pirmininkas kun. J. Petrošius, Šveicarijos LB pirmininkas dr. A. Kušlys, vicepirm. dr. Pečiulionytė ir išdininkė I. Kaestli-Augevičiūtė, Italijos LB ir jaunimo atstovas S. Kubilius, Didž. Britanijos lietuvių sąjungos pirmininkas Z. Juras ir vicepirm. R. Šova, Austrijos lietuvių atstovė ir XXVII Liet. studijų savaitės organizatorė I. Joerg-Naudžiūnaitė, Didž. Britanijos lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas J. Podvoiskis, Vokietijos LJS pirmininkas M. Landas, sekretorė J. Barasaitė, informatorė M. Šmitienė ir K. Ivinskis, Švedijos lietuvių atstovė A. Balandaitė, Vokietijos LB Tarybos narys J. K. Valiūnas, PLB Seimo nariai Bajorinas iš Anglijos ir R. Tenzgolskis iš Vokietijos.

Suvažiavimą atidarė jo organizatorius Vokietijos LB Valdybos pirmininkas A. Šmitas, pastebėdamas, kad po ilgesnės panašių suvažiavimų pertraukos šis yra trečiasis. PLB Valdybos pirmininkas V. Kamantas, pasidžiaugęs gausiu dalyvių skaičiumi, įteikė įvairius žymenis vysk. A. Deksnui, dr. Geručiiui, A. Šmitui, kun. Petrošiui, R. Šovai ir kitiems. Suvažiavimui pirmininkauti išrinktas A. ŠMITAS, sekretoriauti - dr. J. PEČIULIONYTĖ.

P r a n e š i m ū eilę pradėjo Belgijos LB pirmininkė St. B a l t u s, pažymėdama, kad Belgijos ir Olandijos lietuviai yra apsijungę į vieną LB. Olandijoje daug veikia Kaplanas.

Didž. Britanijos liet. sąjungos pirmininkas Z. J u r a s pirmiausia nušvietė "Europos lietuvių" stovį. Jo leidimas pr. metais pareikalavo iš Lietuvių namų bendrovės 32.000, --DM paramos. Tiražas - 1.000 egz. Ateinantį mėnesį pradės dirbti naujas redaktorius Dargis. Kvietė verbuoti naujus skaitytojus - prenumeratorių ir siųsti rašinius bei korespondencijas.

Didž. Britanijoje veikianti Keston College tiria komunizmą ir religijas Rytų Europoje. Tos Kolegijos teikiamos žinios apie Lietuvą patenka į didžiąją anglų spaudą. Jai reikalingas bendradarbis lietuvis, gerai mokąs anglų kalbą. Jo išlaikymas kainuotų apie 5.000

- 2 -

anglų svarų per metus. Siūlė XXVIII Liet.studijų savaitę ateinančiais metais rengti Anglijoje. Didž.Britanijos lietuviai turi Tautinės paramos fondą, panašų į Vokietijos liet. disidentų fondą.

Saulius K u b i l i u s perskaitė Italijos LB pirmininko mons.V.Mincevičiaus telegramą, kuria jis sveikina suvažiavimą. Pranešėjas nurodė, kad mons.Mincevičius ELTA-PRESS biuleteniu italų kalba labai teigiamai garsina Lietuvos vardą Italijoje. Keletas tautiečių talkina Vatikano radijui, paruošiant lietuviškas programas. Italijos LB veiklą trukdė užsitęsusi nemaloni byla teisme. Dabar ji baigta ir galės prasidėti normalus darbas.

V. K a m a n t a s papildė Kubilių pastebėdamas, kad Italijos LB vadovai pasiūlė išskirtinai pagerbti mons.Mincevičių už jo nuopelnus Lietuvai. Jis aplankė liet. programų Vatikano radijų vadovybę. Su ja sutarta, kad PLB paruoš šeštadienio programas jaunimui. Taip pat aplankė ir abu Lozoraičius bei mons.Bačkį, kuris išrūpino pasimatymą su popiežium bendroje audiencijoje. Jonas Paulius II netgi lietuviškai prabilo, sakydamas, kad myli lietuvius, maloniai priėmė PLB Valdybos dovaną ir pažadėjo savo paramą.

Prancūzijos LB pirmininkas kun.J. P e t r o š i u s dėkojo V.Kamantui už moralinę ir materialinę paramą Prancūzijos lietuviams, ypač jaunimui, kuris jautrus lietuviybės reikalams. Paryžiuje svetimtaučiai informuojami apie mūsų tautos nedalią. Reikšmingas įvykis buvo Simo Kudirkos apsilankymas ir demonstracijos prie Sovietų ambasados. Sostinės lietuviai susirenka kas mėnesį. Gyvi ryšiai su Lietuva. Daug mišrių šeimų, kurios lietuviybės neskatina. Lietuvių kalbos nemokėjimas sukuria kompleksus. Jaunimui trūksta vadų.

Šveicarijos LB pirmininkas dr.A. K u š l y s nurodė, kad šio krašto lietuvių nusistatymas olimpiados klausimu sutinka su PLB vadovybės nusistatymu. 40-metinė Lietuvos okupacijos sukaktis panaudota supažindinti šveicarus su Pabaltijo problemomis. Tai rado atgarsį ir šveicarų vyriausybėje, kuri pažadėjo ginti žmogaus teisių reikalus mums palankia prasme. Šveicarijos radijas kiekvienai Pabaltijo valstybei paskyrė po 1 valandą. Institutas "Glaube in der 2. Welt" kas dvi savaitės duoda žinių apie religijos padėtį Lietuvoje. Jis palaiko ryšius su Keston College Anglijoje. J.Stasiulienė Zūriche jau 20 metų vadovauja liet. tautinių šokių grupei VILTIS, kurią sudaro šveicarai akademikai. Labai veiklus dr.A.Gerutis. Paskutiniame susirinkime jis pakeltas Šveicarijos LB garbės nariu.

V.Kamantas pastebėjo, kad Stasiulienė PLB Valdybos buvo šiemet pakviesta į tautinių šokių šventę Čikagoje, bet negavo įvažiavimo vizos.

Vokietijos LB Valdybos pirmininkas A. Š m i t a s : LB turi apie 1.000 narių 30-yje apylinkių, kurių skaičius mažėja. Apylinkės rengia minėjimus, koncertus ir kitus renginius. Veikia lietuvių kultūros draugija ir Literatūros sekcija prie Pabaltiečių krikščionių studentų draugijos Annaberge, dvi tautinių šokių grupės, kurios šiemet dalyvavo lietuvių tautinių šokių šventėje Čikagoje. Surengtas centrinis Vasario 16, ir kartu su latviais bei estais - 40-jų Pabaltijo okupacijos metinių minėjimai Hüttenfelde, vaikų vasaros stovykla. Ruošiamas Vokietijos LB darbuotojų suvažiavimas. Politinės veiklos našta čia taip pat neša LB. Suminėjo pr.m. Vl.Česūno draną, sukėlusią daug kontraversijų vokiečių politikos bei visuomenės sluogsnuose. Vokiečių įstaigoms išsiuntinėtas 45-ių pabaltiečių memorandumas. Veikia disidentų fondas, per kurį paremiamos sovietų persekiojamų lietuvių šeimos. LB veiklą pagyvina lietuvių moterų klubai. Mūnchenė A.Grinienė yra įsteigusi liet.vaikų darželį. Išnyko reguliarios lituanistinės mokyklos. Dedamos pastangos jas atgaivinti ir naujų įsteigti. Taip pat stengiamasi atgaivinti ir lietuvių tautinių šokių grupę NRW.

Didž. Britanijos liet. jaunimo atstovas J. P o d v o i s k i s pranešė, kad š. m. balandžio mėn. išrinktas šio krašto Liet. jaunimo sąjungos trijų asmenų prezidiumas. Darbas bus pradėtas po vasaros atostogų.

Vokietijos LJS pirmininkas Mečys L a n d a s sakė, kad šio krašto jaunimas neturi finansinių sunkumų, ruošdamas suvažiavimus. Tėvai kviečia JS vadovus atvykti į apylinkes ir susitikti su jų vaikais. Vokietijos liet. jaunimas labai džiaugtųsi, jei į jo renginius atvyktų jaunimo iš Prancūzijos bei Anglijos. Anksčiau leistas laikraštėlis KONTAKTAS sustabdytas. Vietoje jo pradėtas leisti ŽINIARAŠTJS, kurio pasirodė jau du numeriai. Lapkričio mėn. ruošiamas jaunimo suvažiavimas Mūnchene.

Aldona B a l a n d a i t ė painformavo, kad ir Švedijoje vyksta lietuviška veikla. Palyginti su latviais ir estais čia lietuvių tik saujelė, tačiau ir jie prisideda prie bendros pabaltiečių veiklos. Paminėtas tuoj po karo įvykęs pabaltiečių išdavimas sovietams, baisusis birželis. V. Kamantas nusiskundė, kad Švedijos LB vadovai neatsako į PLB laiškus.

Per d i s k u s i j a s kai kurie vadovai apgailėstavo, kad mažai težinome vieni apie kitus. Susižinojimo priemone turėtų būti "Europos lietuvis".

Iškelta mintis sudaryti sąlygas liet. tautinių šokių grupei VILTIS iš Žūričo dalyvauti būsimoje liet. tautinių šokių šventėje. Lėšų, esą, gal būtų galima gauti iš šveicarų įstaigų bei institucijų.

Svarstytas sumanymas suruošti Europos lietuvių dienas, bet visuotinio pritarimo nesusilaukė. Rasta, kad bendrą Europos lietuvių renginį jau turime - tai Liet. studijų savaitės su aukšta lygio programa. Ruošti "kermošius" neapsimoka. Be to, atskiros šalys turi gausius liet. sąskrydžius: Anglija - Liet. sodyboje, Vokietija - Jonines, vad. Sodo šventės ir kit. Hüttenfelde ir t. t. V. Kamantas visgi siūlė Vokietijos LB 1982 suruošti Europos liet. dienas Vokietijoje. Jos būtų lyg ir įžanga į Pasaulio lietuvių dienas 1983 JAV-bėse.

A. Šmitas pranešė apie ateinančią rudenį steigiamą Lietuvių kultūros institutą. Iniciatorius - Vokietijos LB Valdyba. Institutas būtų liet. kultūros kūrėjų, o Lietuvių kultūros draugija - daugiau kultūros vartotojų sambūris.

Svarstytos ir lietuviškojo jaunimo problemos. V. Kamantas nurodė, kad krašto JS pirmininkas arba vadovybės narys turėtų būti kiekvienoje to krašto LB valdyboje. PLB yra paskyrusi PLJ Sąjungai daugiau lėšų, negu visiems kitiems savo reikalams. Tai buvęs IV PLJ Kongreso pelnas. Reikia PLJS prašyti, kad ji pasiųstų savo atstovus į Europą vasarą padirbėti su čionykščiu jaunimu.

R. Šova painformavo, kad Didž. Britanijos liet. sąjunga labai rūpinasi savo jaunimu. Įsteigtas lituanistinis skyrius, kurio uždavinys yra įskiepyti lietuviybę jaunimui. Sąjunga skiria 8.-9.000 angl. svarų laikraštėliui anglų kalba liet. jaunimui leisti. Neužmirštami ir patys mažieji.

V. Kamantas išreiškė nuomonę, kad Europos liet. jaunimo stovykla ruošti- na Vokietijoje su PLJS parama. Šiemet Pietų Amerikoje vyksta keletas jaunimo stovyklų.

Neužmiršti ir Vasario 16 gimnazijos reikalai. A. Šmitas pranešė, kad pr. metais gimnazijoje mokėsi 60 mokinių. Šiais mokslo metais tikimasi sulaukti tokio pat skaičiaus. Gimnaziją išlaiko vokiečiai. Lietuvių įnašas (tėvų mokėjimas už vaikų maitinimą ir bendrabutį, rėmėjų būrelių aukos ir kitos pajamos) nesudaro nė 1/3 visų pajamų. Norima pakelti mokytojų kvalifikacijas. Paliestas ir mokinių kelionių į Lietuvą klausimas. V. Kamantas įteikė Lietuvių fondo 700 dol. čekį (kitais metais skirdavo po 1.000 dol.) gimnazijos reikalams. PLB Valdyba yra nusistačiusi gimnaziją remti.

- 4 -

PLB Valdybos pirmininko Vyt. K a m a n t o paskaita apie Pasaulio LB veiklą tos pačios dienos vakare visiems Stud.savaitės dalyviams laimytina Europos kraštų LB vadovų svarstybų tąsa. Pranešimas buvo schematizuotas, padalytas į 4 pagrindinius skyrius ir daugelį poskyrių: I.įžanga, II.PLB veiklos aptarimas, III.klausimai ir atsakymai ir IV. filmas apie V liet.tautinių šokių šventę.

Pradžioje pranešėjas įteikė išeinančiam Vasario 16 gimnazijos direktoriui V.Natkevičiui, M.A., sukurtinį Vilniaus universiteto medalių už ilgametį vadovavimą šiai mokyklai. Išvardino visus Europos kraštų LB vadovų suvažiavimo dalyvius.

Kalbėdamas apie PLB veiklą, prelegentas nušvietė PLB kilmę, vesdamas ją iš dar prieš karą Lietuvoje įkurtos Užsienio lietuviams remti draugijos ir jos organo "Pasaulio lietuvis". Po karo PLB pradžia davė VLIKO 1949 paskelbta "Lietuvių charta". Kiekvienoje šalyje LB prisitaikė prie savo krašto sąlygų. 1958 New Yorke sušauktas PLB I Seimas. Iš viso įvyko 5 seimai, kurie vis rinko PLB valdybas.

PLB pagrindinis tikslas - padėti pavergtai lietuvių tautai tėvynėje atgauti laisvę ir valstybinę nepriklausomybę, išsivijos lietuviuose išlaikant ir ugdant tautinę gyvybę ir gilų tautinį sąmoningumą. Išvardino ir apibūdino visus savo bendradarbius - dabartinės PLB Valdybos narius.

Švietimas ir kultūra yra dvi svarbiausios PLB veiklos sritys. JAV-bėse ruošiami aukšto lygio lituanistiniai kursai vasarą. III PLJ Kongresas sustiprino ryšius su P.Amerikos lietuviams. Su jais vyksta gyvas pasikeitimas menininkais. Ateinančiais metais organizuojamas mokslo ir kūrybos simpoziumas. Pabrėžė jaunimo kongresų reikšmę. Pagyrė gerą organizaciją IV PLJ Kongreso ir dėkojo jo organizatoriams. PLB Valdyba nemažą dėmesį kreipia ir į sportą ir jį remia. Šių metų pabaigoje organizuojama sportininkų išvyka į Australiją. Į Pasaulio lietuvių dienų programą 1983 įtrauktos ir sporto žaidynės.

PLB labai rūpi ir Lietuvos reikalai. Kai kas siūlo, kad PLB šalintųsi nuo politinio darbo, bet tai klaidinga pažiūra. V PLB Seimas Toronte įpareigojo PLB Valdybą įsteigti politinę komisiją ir ji įsteigta. Jos uždavinys - pažinti Lietuvos gyvenimo sąlygas ir apie jas informuoti svetimtaučius. Š.m. birželio 8-9 Vašingtone su JAV-bių žmonėmis aptarti Lietuvos reikalai. Australijos atvejas prieš keletą metų parodė, kad PLB yra paveikus politinis veiksnys.

Santykiai su VLIKu įsitempė, jo pirmininku tapus dr.Bobeliui. Lankydamosis Romoje, kalbėtojas prašė ministerį St.Lozoraitį, kad Lietuvos diplomatinė tarnyba rūpintųsi savo tęstinumu (diplomatų išlikimu), o PLB tas pastangas parems.

Suprantama, kad visi darbai pareikalauja nemaža lėšų, kurių daugiausia gaunama iš JAV-bių lietuvių. Didelių sumų pareikalauja "Pasaulio lietuvių" leidimas. Žurnalas daugiausia skaitomas JAV-bėse, Kanadoje, Vokietijoje ir kitur.

PLB šeima sudaro 18-oje kraštų gyvenančios tautiečiai: Argentinoje, Australijoje, Austrijoje, Belgijoje, Brazilijoje, Didž.Britanijoje, Italijoje, JAV-bėse, Kanadoje, Kolumbijoje, Nauj.Zelandijoje, Olandijoje, Prancūzijoje, Švedijoje, Šveicarijoje, Urugvajuje, Venecueloje ir Vokietijoje. Prelegentas papasakojo apie lankymąsi Romoje, Paryžiuje, susitikimą su popiežiumi.

Kalbėdamas apie ateities darbus, paskaitininkas painformavo apie pasiruošimus Madrido konferencijai. JAV-bių delegacijoje bus ir lietuvis Rimas Česonis, JAV-bių LB visuomeninių reikalų tarybos narys. Spalio mėn. Hamiltone bus surengta Kanados lietuvių diena. Tikimaši, kad gruodžio 7-14 išvyka laivu duos nemažą pajamų Pasaulio lietuvių die-

noms 1983 rengti.

Baigdamas pranešimą, V.Kamantas kvietė visus uoliai dirbti, turint prieš akis pagrindinius PLB tikslus.

Per diskusijas Stud.savaitės dalyviai pareiškė abejones dėl reikalo steigti lituanistinę katedrą, o taip pat ir komisiją Lietuvos sienų klausimui studijuoti. Klausė, kas tie reorgai, kad apie juos tiek daug rašoma, kaip nustatoma asmens priklausomybė Lietuvių bendruomenei ir t.t. Reikštas pageidavimas, kad PLB Valdyba stengtųsi pagerinti santykius su VLIKu. V.Kamantas paaikšino, kad lituanistinės katedros įsteigimas pareikalautų 750.000 dolerių. Sprendimas bus daromas šį rudenį. Komisija Lietuvos sienų klausimui tirti dar neįsteigta. Reorgais vadinama JAV-bėse nuo LB atskilusi grupelė, išregistravusi teisme kaip Reorganizuota lietuvių bendruomenė. Santykiai su VLIKu priklauso nuo abiejų šalių geros valios. Prelegentas papasakojo atskirus epizodus, privedusius prie santykių įtempimo.

Po paskaitos ir diskusijų parodytas spalvotas filmas apie V Liet.tautinių šokių šventę Čikagoje.

Kitą dieną (rugpj.15) popiet buvo tęsiamas Europos kraštų LB vadovų suvažiavimas. Aptarus Vasario 16 gimnazijos reikšmę, priimtas šis k r e i p i m a s i s į l i e t u v i ų v i s u o m e n ė : "1980 rugpjūčio 14-15 Innsbrucke, Austrijoje, susirinkę Austrijos, Belgijos, Didž.Britanijos, Italijos, Prancūzijos, Švedijos, Šveicarijos ir Vokietijos LB darbuotojai drauge su PLB pirmininku bei Didž. Britanijos ir Vokietijos jaunimo sąjungų atstovais svarstė ir Vasario 16 gimnazijos reikalus. Visi vieningai sutarė raginti lietuviškas šeimas siųsti savo vaikus į Vasario 16 gimnaziją, kur auklėjimas vykdomas demokratine, tautine ir krikščioniška dvasia.

Posėdžių dalyviai dėkoja rėmėjų būreliams, BALFui ir visoms lietuvių institucijoms bei paskiriems asmenims už medžiaginę paramą gimnazijai, prašydami jų savo darbą tęsti ir ateityje.

Susirinkusieji taip pat ragina lietuvių visuomenę ateityje dar stipriau remti vienintelę laisvame pasaulyje lietuvių gimnaziją, kad ji ilgai ir sėkmingai galėtų tęsti savo lietuviškąjį auklėjimo ir švietimo darbą".

Didž.Britanijos LS pirmininkas Z.Juras pranešė EUROPOS LIETUVIO finansinę ir redakcinę būklę. Atskirų kraštų LB vadovai pasidalino patyrimu platinant šį savaitraštį ir iškėlė pastebėtus trūkumus redakciniame darbe. Daugumai pasirodė nepriimtinas Kauno, Vilniaus ir Klaipėdos herbų pakeitimas Lietuvos žemėlapiu EL antraštėje, kur Lietuva parodyta pernelyg plačiose sienoje. Išreikštas pageidavimas grąžinti anksčiau buvusius herbus. Bendra išvada - suvažiavimas pasisako už "E.L." svarbą ir visus ragina ją remti.

Apie PLB politinę veiklą referavo V.Kamantas. Nors ji sukelia kai kurių veiksmų nepasitenkinimą, bet PLB jos atsisakyti negali. VLIKas, ALTas ir Diplomatinė tarnyba siunčia į Madrido konferenciją memorandumą, PLB turi savo žmogų JAV-bių delegacijoje. Lietuviai su ukrainiečiais ir kitomis tautybėmis eina į Jungtines tautas. Joms įteikta jaunimo peticija, kuri persiūsta į žmogaus teisių komisiją Ženevoje. Reiktų ją ten surasti ir suaktyvinti.

Įvairių kraštų LB vadovai papasakojo apie savo politinius žygius ryšium su Madrido konferencija ir kitomis progomis. Priimta ši rezoliucija: "Suvažiavimas skatina Pasaulio ir Kraštų lietuvių bendruomenių vadovybes rūpintis, kad būtų sustiprintas Lietuvos laisvės siekimo organizavimas ir jo valstybinis bei visuomeninis reiškiamasis. Suvažiavimas pritaria PLB Valdybos veiklai politinėje srityje ir pageidauja, kad Lietuvos laisvinimo veikla būtų derinama tarp Lietuvos diplomatinės tarnybos, PLB ir VLIKo."

- 6 -

Aptarti organizaciniai ryšiai tarp Europos kraštų LB ir PLB Valdybos. V. Kamantas pageidavo, kad Europos LB siųstų kuo daugiau informacijų apie savo veiklą ir planus. Prašė turėti kantrybės dėl pavėluoto išleidimo "Pasaulio lietuvių", kuris Europoje pasiekia 225 šeimas 10-je valstybių. Pažadėjo žurnalo leidimą supunktualinti.

Pranešė, jog ateinančiais metais į Europos kraštų LB vadovų suvažiavimą atvyks PLB Valdybos vicepirmininkas V. Kleiza ir turbūt Kęst. Keblys. Kleiza galėtų Stud. savaitėje skaityti paskaitą kultūriniais, o Keblys - literatūriniais klausimais. Atskiri kalbėtojai pageidavo, kad XXVIII Stud. savaitėje 1981 būtų paminėtos 40-osios sukilimo prieš sovietus metinės, supažindinta su Lietuvos pagrindžio spauda ir su padėtimi krašte.

Pageidavimas dėl Europos lietuvių glaudesnio bendradarbiavimo taip formuluotas: "Suvažiavimas kviečia Europos lietuvius gausiau dalyvauti Didž. Britanijos lietuvių sąjungos rengiamuose suvažiavimuose Lietuvių sodyboje per Sekmines, Europos lietuviškųjų studijų savaitėse vasaros metu ir prašo Vokietijos LB Valdybą ištirti galimybes 1982 Vokietijoje surengti Europos lietuvių dienas, kurių metu vyktų Europos lietuvių dainų ir tautinių šokių šventė".

Radijo bangomis pasiūstas į Lietuvą sveikinimas, kuriame sakoma:

"XXVII-sios lietuviškųjų studijų savaitės Europoje proga Vakarų Europos lietuvių bendruomenių valdybų pirmininkai bei nariai ir lietuvių jaunimo atstovai susirinko posėdžių Innsbrucke 1980 rugpjūčio 14 ir 15. Dalyviai susipažino su atskirų bendruomenių veikla praėjusiais metais. Iš pranešimų paaiškėjo, kad bendruomenių veikloje vieną svarbiausių vietų užėmė Vakarų Europos politinių sluoksnių, visuomenės ir viešosios nuomonės supažindinimas su mūsų tautos nenuilstamomis pastangomis atgauti Lietuvos valstybinę nepriklausomybę.

Posėdžių dalyviai radijo bangomis jungiasi su sesėmis ir broliais parvegtoje Lietuvoje, linkėdami jiems ištvirti savo ryžte išsivaduoti iš maskvinio sovietinio jungo. Laisvosios Vakarų Europos lietuvių bendruomenės yra tvirtai įsitikinusios, kad mūsų tautai nušvis laisvės aušra.

Vakarų Europos lietuvių bendruomenių bei jaunimo atstovų posėdžiams vadovavo Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkas inž. Vytautas Kamantas ir Vakarų Vokietijos lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkas Andrius Šmitas. Kaip svečiai dalyvavo Vakarų Europos lietuvių vyskupas dr. Antanas Deksnys ir Lietuvos diplomatinės tarnybos narys, įgaliotas ministras dr. Albertas Gerutis".

Suvažiavimas baigtas Lietuvos himnu.

----- xXx -----

K a n d i d a t ų į V. L. B. T a r y b ą s i ū l y m a s
VOKIETIJOS LB TARYBOS
RINKIMŲ KOMISIJA

Münchenas, 1980 rugsėjo 11

Vokietijos lietuvių bendruomenės apylinkėms ir balsuotojams

A p l i n k r a š t i s N r . 2

1. VLB Tarybos rinkimai įvyks 1980 lapkričio 22 korespondenciniu būdu. Į Vokietijos lietuvių bendruomenės tarybą siūlomų kandidatų sąrašai privalo būti Rinkimų komisijai atsiųsti ne vėliau kaip iki spalio 4 (jei laišku, tai pašto antspaudo data. RN §§ 18-20).
2. VLB Tarybon renkama penkiolika narių trejiems metams. Kandidatu gali būti siūlomas ir renkamas kiekvienas pilnateisis Bendruomenės

narys

ne jaunesnis 21 metų amžiaus. Kandidatų sąrašą gali pasiūlyti ne mažiau kaip 5 pilnateisiai Bendruomenės nariai (RN § 18). Pasiūlytame kandidatų sąrašė negali būti daugiau kandidatų, negu renkama Tarybos narių. Šiuo atveju vienu sąrašu siūlyti ne daugiau kaip penkiolika kandidatų. Siūlytojai savo ranka pasirašo jų siūlomąjį kandidatų sąrašą. Neleidžiama pasirašyti už kitą, nors jam prašant (RN § 19). Prie siūlomų kandidatų sąrašo būtina prijungti kandidatų sutikimai raštu būti renkama į VLB Tarybą.

3. Siūlomų kandidatų sąrašė nurodoma:

- kandidato pavardė, vardas, amžius, nario knygelės numeris, užsiėmimas arba profesija, adresas ir kuriai Bendruomenės apylinkei priklauso;
- siūlytojų pavardės, vardai, amžius, nario knygelės numeris, adresas ir kuriai apylinkei siūlytojas priklauso, ir
- kas iš siūlytojų įgaliotas atstovauti sąrašui, kad radus sąrašė trūkumų, būtų žinoma į ką kreiptis dėl jų pašalinimo (RN § 19).

4. Bendrąjį laiku pasiūlytų kandidatų sąrašą Rinkimų komisija išsiuntinės arba paskelbs apylinkėms ir balsuotojams iki š.m. spalio 25 visų rinkėjų žiniai (RN § 21).

5. Šis VLB Tarybos rinkimų komisijos aplinkraštis Nr.2 skelbiamas visų rinkėjų ir apylinkių vadovybių žiniai per Vokietijos lietuvių bendruomenės INFORMACIJAS.

6. Visi Vokietijos lietuvių bendruomenės nariai kviečiami dalyvauti rinkimuose į VLB Tarybą ir bendradarbiauti su Rinkimų komisija.

7. Rinkimų komisijos adresas: Petras Česūnas, Opalstrasse 10/I
8000 München. 50

pas. R.Hermanas, pirmininkas pas. J.Barasaitė, sekretorė

--- oOo ---

4 0 - O S I O S N E L A I S V Ē S M E T I N Ē S

R o m u v a

Vak. Vokietijoje daugiur ši skaudi sukaktis atžymėta kartu su latviais ir estais. Vokietijos LB Valdyba ją suruošė birželio 15 Hüttenfelde, pasikviesdama ir kitus pabaltiečius.

15 val. puspilnėje katal. bažnytėlėje atlaikytos ekumeninės pamaldos. Jos pradėtos giesme "O Dieve šventas ir teisingas" ir evang. kun. Fr. Skėrio sukalbėta malda už latvius, estus ir lietuvius. Savo lietuviškam pamokslui jis pasirinko motto: "Jei trinitas duotų neaiškų garsą, kas ruoštuši į mūsų". Latvių katal.kun. Lizdiks iš Frankfurto pasakė trumpą pamokslėlį savo tautiečiams latviškai. Religinė minėjimo dalimi kartu su kun.Lizdiku rūpinosi ir šv.mišias aukojo Vasario 16 gimnazijos kapelionas kun.J. Dėdinas. Buvo giedamos lietuviškos giesmės.

16 val. per 50 lietuvių ir latvių susirinko į išpučstą pilies salę Romuvoje. Čia minėjimą atidarė Vokietijos LB Valdybos pirmininkas A. Šmitas, trumpai apibūdinamas jo prasmę ir pristatydamas Estų centrinio komiteto atstovą Elmar Sander ir Latvių centr.Tarybos pirmininką dr. Platais. Paskaitą vokiškai skaitė dr.Kajetonas J. Č e g i n s kas iš Müncheno. Pirmiausia jis apžvelgė pasaulinės politikos stovį, konstatuodamas, jog Pabaltijo klausimas nustumtas į užmarštį. Šio minėjimo tikslas ir yra priminti, kad Pabaltijo problema dar laukia sprendimo. Apžvelgė Pabaltijo valstybių likimą nuo Stalino-Hitlerio sutarties pasirašymo 1939 rugpjūčio 23 iki tų kraštų įjungimo į Sov.Sąjungą bei vėliau sekusią vokiečių okupaciją.

- 8 -

Pastebėjo, kad vokiečių visuomenė ir spauda per menką dėmesį teparodė šiai sukakčiai. Tai saką, jog Molotovo-Ribbentropo pakto dvasia dar tebėra gyva ir tebefriumbuoja. Net 45-ųjų pabaltiečių pr. metų rugpjūčio 23 Maskvoje paskelbtas pareiškimas nesusilaukė plėtesnio atgarsio. Bet būta ir prošvaisčių. Prieš keletą metų Australijoje Pabaltijo okupavimo klausimas buvo tapęs sprendžiamuoju vidaus politikos klausimu. Jis buvo viena iš priežasčių, dėl kurių turėjo pasitraukti darbiečių vyriausybė. Tai gali atsitikti ir kitose valstybėse. Turėtume būti pasiruošę liudyti savo skriaudą visur, kur tik iškyla reikalas.

Maloni staigmena buvo atsilankymas garsaus rusų kovotojo už žmogaus teises Jurij B e l o w , 14 metų kankinto kalėjimuose, stovyklose ir psichiatrinėse gydyklose, tik pr. m. su žmona atvykusio į Vak. Vokietiją. Per vertėją jis papasakojo, kad sovietinėse stovyklose sutiko daug pabaltiečių, kurių ten buvo apie 1/3 visų kalinių. Jis juos pažinęs kaip tautiškai susipratusius, tvirtos moralės žmones. Dauguma buvę nubausti 20-25 metams. Prižiūrėtojai su jais elgėsi žiauriai. Below susidraugavo ypač su lietuviais. Jų pavardės gerai atsiminė ir gražiai lietuviškai ištarė. Mokėjo ir keletą būdingų lietuviškų posakių. Pr. m. padėjo išversti į rusų kalbą 45-ųjų pabaltiečių pareiškimą. Jį pasirašiusieji dabar tardomi ir daugelis jau suimti. Stebėjo Romualdo Ragaišio teisimą Vilniuje. Jo žmona padarė keletą nuotraukų, kurias parodė. Kaltinamiesiems prikergiami kriminaliniai nusikaltimai. Baigdamas prašė neužmiršti sovietų kankinamų tautiečių. Ypač skubios pagalbos reikalingi Petras Kaz. Paulaitis, Antanas Terleckas, Romualdas Ragaišis, Arvydas Čekanavičius, Balys Gajauskas ir kiti. Pastebėjo, kad prieškomunistiniai rusai siekia savo tautai laisvės, o tai reiškia ir laisvę Lietuvai, Latvijai bei Estijai. Baigė šūkiu - už mūsų ir jūsų laisvę!

Minutės susikaupimu pagerbti kovotojai už Pabaltijo tautų laisvę. Sugroti bei sugiedoti Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnai.

Po minėjimo privačiuose pokalbiuose J. Below pasakojo, jog iš lietuvių pagrindžio Vilniuje patyręs, kad Vladas Česiūnas iš Vokietijos išgabentas pasvaigintas ir sumuštas. Guli KGB ligoninėje stipriai saugomas. Paskutinis per vokiečių televiziją parodytas filmas apie Česiūną esąs pagamintas montažo būdu.

S c h w e t z i n g e n

Bene pati pirmoji Lietuvos okupacijos sukaktį paminėjo Schwetzingeno LB apylinkė birželio 13. Du dvasiškiai: evang. kun. Fr. Skėrys ir katal. kun. Br. Liubinas kartu atlaikė pamaldas, kurių metu pamokslą apie laisvę pasakė kun. Skėrys. Po pamaldų betarpiškai vyko pasaulietiškas minėjimas, apsiribojęs paskaita ir tautos himnu. Paskaitą skaitė kun. Br. Liubinas. Trumpai suminėjęs dienos reikšmę, jis kalbėjo apie įvykius, kurie yra jaunesnės datos nei 40 metų. Pasirinko du asmenis - Henriką Jaškūną ir partizanų vadą Kalpoką. Trumpai, bet aiškiai nupasakojęs jų gyvenimo kelią, paskaitininkas konstatavo, kad mūsų tautos viltis iškovoti laisvę yra tvirtai pagrįsta daugelio narsių ir išminčių žmonių kova bei veikla. Pagrindinis tos kovos frontas yra Lietuvoje. Minėjimas baigtas darniai sugiedotu tautos himnu.

H a m b u r g

Čia 40-ųjų Pabaltijo nelaisvės metinių minėjimas sujungtas su 39-ųjų masinių trėmimų pradžios metinėmis. Iškilnėse dalyvavo ir latviai su estais. Minėjimas pradėtas ekumeninėmis pamaldomis-mišparais Šv. Petro bažnyčioje. Giedojo tos bažnyčios choras ir grojo Collegium Musicum orkestras. Žodį tarė kun. dek. V. Šarka. Pamokslą pastovios taikos tema pasakė vokiečių kun. msgr. dr. L. Marizy.

Iš bažnyčios per šimto lietuvių, latvių, estų ir vokiečių tylos procesija su tų tautų vėliavomis nužygiavo prie paminklo žuvusiems I pas.karo metu, kur padėjo vainiką. Po pabaltiečių atstovo tarto žodžio sugiedoti visų trijų Pabaltijo tautų himnai.

L ū b e c k

Ir šiame šiaurės Vokietijos uostamiesty lietuviai, latviai ir estai kartu paminėjo 40-ąsias savo tautų nelaisvės ir 39-ąsias masinių trėmimų pradžios metines. Pamaldos Švč.Jėzaus Širdies bažnyčioje sujungtos su vokiečių pamaldomis. Šv.mišias aukojo msgr.T.Bultjer ir kun.V. Šarka.

Vidurdienį pabaltiečiai susirinko prie savo tautinių paminklų Lübecko kapinėse. Lietuvių paminklas šiemet buvo piktadarių nugriautas, bet kapinių administracijos vėl atstatytas. Padėtas vainikas su užrašu: "Žuvusiems už laisvę tėvynėje ir tremtyje". Apylinkės pirmininkas Pr. Kotkis priminė prieš 40 metų vykusią Lietuvos tragediją. Kun.dek.V. Šarka, sukalbėjęs maldą ir sugiedojęs dvi giesmes, dar paryškino Lietuvos politinę padėtį prieš ketvertą dešimtmečių. Iškilmės prie paminklo baigtos tautos himnu. Dalyviai susirinko į svetainę išgerti kavos ir pabendrauti.

M e m m i n g e n

Memmingeniškiai baisųjį Birželį paminėjo pamaldomis, kurių metu mels-tasi už žuvusius kovoje dėl tėvynės laisvės ir dėl jos laisvės nete-kimo kenčiančius.

VLB Memmingeno apylinkės valdyba š.m. rugsėjo 6 išleido 3-jų pušalapių žiniaraštį, kuriame plačiai aprašyti Vasario 16 ir baisiojo Birželio minėjimai, gražus lietuvių pasirodymas Sekminių antrą dieną Ottoboi-reno bazilikoje per Augsburgio vyskupijos bendrą užsieniečių maldą su vokiečiais, apie š.m. sausio 27 mirusios S.Švarcienės palikimą ir t. t. Ta proga priminama apie reikalą sudaryti testamentą ir apie lap-kričio 22 įvyksiančius rinkimus į Vokietijos LB Tarybą.

B r e m e n

Visuotinis apylinkės narių susirinkimas įvyko š.m. rugpjūčio 2. Pir-mininkas Br.Skruodys pranešė, kad buvo surengti Tautos ir Vasario 16 švenčių minėjimai, kad į apylinkę įstojo 1 naujas narys. Nutarta š.m. rugsėjo 13 surengti tautos ir 1981 vasario 14 - Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 63-jų metinių minėjimus Zum Kuhhirten svetainėje. LB apylinkės valdybos visi nariai (pirmininkas Br.Skruodys, sekretorė Danutė Priebe ir išdininkas P.Noreika) paprašyti sutiko dar vienerius metus vadovauti apylinkei. Susirinkimas vyko vaišingų Skruodžių bute.

--- o0o ---

V A I K Ų V A S A R O S S T O V Y K L A

šiemet vyko tris savaites - nuo liepos 20 iki rugpjūčio 10 Romuvoje. Suvažiavo 40 vaikų. Gaila, kad dėl skirtingos mokslo metų pradžios ir pabaigos įvairiuose kraštuose (landuose) ne visi vaikai galėjo pirmą savaitę pradėti ir paskutinę baigti stovyklauti, tačiau bent 10 dienų buvo visi 40 kartu.

Stovyklai vadovavo Manfredas Šiušelis iš Hamburgo ir Živilė Vilčinskaitė iš Hageno. Jiems paveikiai talkino Meilė Dalizdienė, Algis Rūdzevičius ir Alvydas Gustainis. Elena ir Ričardas Baliuliai rūpinosi stovyklautojų kūno švara ir nakties poilsiu, rytine mankšta, o taip pat transportu į maudykles. Manfredas ir Živilė buvo labai išradingi: jie visą laiką užėmė vaikus lituanistinėmis pamokomis, įvairiais šo-

- 10 -

kiais bei žaidimais, laužais, ekskursijomis ir kitomis pramogomis. Vieną dieną 8591 LS lietuvių kuopa atsiuntė karišką autobusą, kuriuo visus stovyklautojus, jiems dirbantį personalą ir kitus Romuvos gyventojus parsivežė į Schwetzingeną. Ten buvo parodyti kuopos įrengimai ir mašinos, apžiūrėtas gražusis Schwetzingeno parkas su puošniais rūmais. Visi svečiai pavaišinti skaniais ir sočiais kariškais pietumis bei ledais. Ta pačia proga aplankytas ir Heidelbergas.

Uždaromasis laužas įvyko rugpjūčio 8. Daugelis vaikų buvo apdovanoti už tvarkingumą, uolumą, pirmavimą sporte ir kitus pasiekimus. Įteiktos dovanos, daugiausia pačių vaikų gamintos, ir tiems asmenims, kurie jais rūpinosi stovyklavimo metu. Tada mažieji stovyklautojai atliko margą programėlę dainuodami, šokdami, deklamuodami, rodydami sąmojingus vaidinimėlius ir kitus pokštus.

Stovyklautojams skanų ir gausų maistą gamino nuolatinės Vasario 16 gimnazijos virėjos.

I I S O D O Š V E N T Ė

arba lietuviškas "kermošius" surengtas Vokietijos LB Valdybos š.m. rugpjūčio 30 Romuvoje. Jo pelnas apie pustrėčio tūkstančio DM paskirtas LABDARAI, remiančiai mokslus einanti lietuviškąji jaunimą.

Šis didelis renginys pareikalavo uolių darbininkų ir organizacinių sugebėjimų. Paruošiamiesiems ir vykdymo darbams vadovavo VLB Valdybos sekretorius inž. J. Sabas ir išdininkas A. Lipšys. Paveikiai talkino jų šeimos ir kiti. Didelę pagalbą suteikė 8591 LS lietuvių kuopa Schwetzingene, vadovaujama maj. J. K. Valiūno. Ji pastatė tris palapines ir atgabeno iš alaus daryklos 40 stalų bei 80 suolų ir 10 statinių alaus, paskolino 15 lauko lovelių. Kuopos virtuvė, vadovaujama Jono Vitkaus, pagamino ir atgabeno įvairių saločių bei kopūstų prie skrudinamų mėsos kepinų.

A. Lipšys laiku užkūrė žaizdrą ir priskrudino dešrėlių, taip kad ir ankstyvieji svečiai jau galėjo skaniai papietauti. Br. Riteris ir V. Bartusevičius taip pat laiku atkimšo statines alaus. Jiems į talką kiek vėliau atskubėjo Šmitas ir Šreifeldas. Netrukus pradėjo veikti ir Eug. Lucienės vadovaujama kavos, pyragų, tortų ir skaniųjų bei sunkesniųjų gėrimų palapinė, kur taip pat uoliai darbavosi L. Riterienė su dr. B. Šreifeldiene. Atskira palapinė buvo skirta loterijai. Joje šeimininkavo Valė Endrikaitienė, Irena Zimmermanienė ir inž. Truncas. Visi loterijos bilietai buvo parduoti. Pelnas - 900 DM. Bendrą kasą valdė ir bilietukus pardavinėjo Vida Sabienė.

Temstant su smagiais kupletais pasiskardeno Bronė Lipšienė ir Aloizas Panceris, akordeonu pritariant Mečiui Landui. Sutemus uždegtas laužas, bet didesnio dėmesio nesusilaukė. Žmonės rinkosi į pilies salę, kur ėmė groti smagi Billi-Combi kápela iš Darmstadto. Bėšokančius vyneliu ir šampanu gaivino L. Riterienė ir Ona Bartusevičienė, jun. Muzikantam gerokai po vidurnakčio pavargus, juos dviem akordeonais pakeitė Mečys Landas ir advok. Starukas, Vasario 16 gimnazijos absolventai, besimokydami groję tautinių šokių grupei, o Landas ir dabar grojās Mūncheno RATUKUI.

Ne visi tą naktį įstengė išvažiuoti namo. Užtat sekmadienį (rugpj. 31) į kun. J. Dėdino pamaldas kaimo bažnytėlėje prisirinko daug balsingų tautiečių. Gražiai skambėjo jų giedamos liēt. giesmės. Pamokslėly kun. Dėdinas priminė lietuviško bendravimo naudą ir rytoj prasidėsiančius gimnazijos naujuosius mokslo metus.

S c h w e t z i n g e n

Vokietijoje turbūt pirmieji mūsų TAUTOS ŠVENTĖ atšventė 8591 LS lietuvių kuopos nariai. Rugsėjo 5-tą 10,30 val. ekumenines pamaldas ka-

kareivinėse atlaikė kun.klebonas Br.Liubinas ir kun.Fr.Skėrys. Kun. Br.Liubinas aukėjo šv.mišias ir vadovavo giedojimui, o kun.Fr.Skėrys pasakė pamokslą apie tėvynės meilės ryšį su religija ir apie tikėjimo atgimimą jaunime.

Po pamaldų paskaitą skaitė Vasario 16 gimnazijos direktorius J.Kavaliūnas. Pirmiausia jis pastebėjo, kad ši šventė Lietuvoje pradėta švesti lygiai prieš 50 metų - 1930 rugsėjo 8, minint Vytauto Didžio numatyto vainikavimo Lietuvos karaliumi 500 metų sukaktį. Rugsėjo 8 prisimename didingą Lietuvos praeitį. Mūsų didieji kunigaikščiai - Gediminas, Kęstutis, Algirdas, Vytautas - buvo išplėtę Lietuvos ribas nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų. Lietuviškasis genijus reiškiasi per visą mūsų istoriją iki šių dienų. Vysk.Valančius, dr.Basaničius, dr.Kudirka, Lietuvos savanoriai kūrėjai, prof.Dovydaitis, vysk.Reinys, Kalanta, Sadūnaitė ir šimtai kitų yra mūsų tautos didvyriai. Ir išeivija netrūksta darbų, kurie stebina svetimtaučius. Tai Lietuvių Enciklopedija, opera, lituanistiniai vadovėliai, didingos tautinių šokių šventės. Kaip Vytautas D. XV š. pirmavo Europoje savo galybe, taip šiandien lietuviai rezistentai pirmauja Sovietų Sąjungoje. Kvietė klausytojus nepamiršti, kad esame garbingos tautos vaikai. Lietuva kelsis, tik turime būti kantrūs ir ištvermingi. Sugiedotas Lietuvos himnas.

Tautos šventės proga kuopa surengė prieš kareivines esančiame parkely pikniką, į kurią atsilankė kuopos nariai su šeimomis bei draugais, keliolika Vasario 16 gimnazijos mokinių ir personalo. J.Vitkaus vadovaujama virtuvė po medžiais skrudino įvairias mėsas, nenutrūkstama srovele iš statinių tekėjo putotas alutis ir baltas vynelis, šnypstė kvapni kava, gomurį viliojo daugybė įvairių salotų ir pyragų. Bet vos tik ėmus užkandžiauti, smarkus lietus suvijo visus pastogėn. Debesiu išslinkus, daugumas grįžo tėti vaisių, o bailesnieji pasuko namo.

P a b a l t i e č i ū d i e n o s A n n a b e r g e

Šeštadienį, rugpjūčio 23, Annabergo pilyje (Bonn-Bad Godesberg) susirinko gausus būrys estų, latvių, lietuvių ir vokiečių pasiinformuoti apie nacionalines padėtis V.Vokietijoje ir bandyti užmegzti glaudesnius ryšius ateičiai.

Visų trijų tautinių bendruomenių pirmininkai pranešė apie savo tautiečių džiaugsmus ir vargus. Latviai ir estai džiaugėsi, kad tautiniais šokiais ir chorais vyksta pritraukti jaunimą. Vieni ir antri kone kasmet organizuoja didingas dainų šventes, kurios sutraukia tautiečius iš visų žemynų. Vienas didesniųjų latvių renginių numatytas sekančiais metais Munchene. Lietuvių bendruomenės pirmininkas A.Šmitas papasakojo, kad kartu su latviais protestuota Bonnoje prieš Molotovo-Ribbentropo paktą, kaip minėtas tėvynių pavergimo 40-metis. Lietuviai kasmet surengia Vokietijoje apie 50 įvairiausių renginių.

Tiek pranešimuose, tiek diskusijose kalbėtojai kiek tamsokomis spalvomis tapė jaunimo problematiką: kaip įtautinti svetur gimusį atžalyną? Išryškėjo sekančios pasiūlos: a) remtinos lietuvių ir latvių gimnazijos, nes jos tikrai perduoda tautines kultūras, b) stiprinti ir steigti liaudies dainų ansamblius, chorus, tautinių šokių grupes, c) bandyti svetur gimusį jaunimą gyvybiškai surišti su tėvų žemėmis, kurioms jis gali daug kuo padėti, o ir jam tėvynių jaunimas gali pagilinti svetur sulėkštėjusią dvasią, d) skatinti jaunimą gilintis į tokius romantikus kaip Herderį, Lessingą, Goethę, kurie savo raštuose akcentavo tautinių vertybių svarbą, e) savo šeimose stengtis perduoti vaikams tautines konkretybes su meile ir pagarba, ypač išmokyti tėvų kalbos ir t.t. Kun.J.Urdzė įtikinėjo klausytojus, jog reikia visoms trims tautybėms kartu veikti Annaberge. Siūlė sudaryti literatūros, meno, istorijos, politikos darbo būrelius, kuriuose galėtų būti iš-

- 12 -

ryškintos kai kurios praeities tarpusavio problemos bei trintys ir aptarta ateities veikla.

Kiek abstrakčias diskusijas šeštadienio vakare papildė konkretūs pranešimai apie lietuvių ir latvių gimnazijas su dias-skaidrių paveikslais, Donelaičio METŲ įvadas ir skaitymas, K.M.Čiurlionio "Sonatinio meno" pristatymas, dail.A.Krivicko "kosminės minties tapinių" komentavimas ir t.t. Dar vėliau prie laužo - estų jaunimo tautiniai šokiai, alučio putelė, skrebinti užkandžiai parke.

Sekmadienį, rugsėjo 24, po katalikų mišių vyko iškilmingos evangelikų pamaldos, latvių chorui giedant. Kun.J.Urdzė pamoksle kalbėjo apie viską visad atnaujinančią reformaciją. Po pamaldų - koncertas: liaudies dainos ir tautiniai šokiai. Pasigėrėtinai dainavo estų ir latvių chorai, susiformavę Kėlnų apylinkėje iš eilinių dainininkų, tarp kurių matėsi ir daug jaunų veidų. Pietums dalyviai išsinešė kėdes į parką ir, lietui vos susilaikant, malšino alkį skaniais, latvių virėjų gamintais, valgiais.

Pabaltijo dienų rengimo komitete lietuviams atstovavo ir aktyviai dalyvavo jų ruošime Vokietijos LB Valdybos išdininkas Arminas Lipšys.

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J

A t s i s v e i k i n i m a s s u a b i t u r i e n t a i s

Šiomet egzaminus laikė 4 abiturientai - Benius J.Federavičius, Audronė Langytė, Renata Liepaitė ir Rūta Šakaitytė - ir visi išlaikė. Birželio 4 valgyklos salėje gimnazija suruošė jiems atsiveikinimą. Į iškilmingą vakarienę susirinko per 30 asmenų: patys abiturientai, direktorius, Kuratorijos valdybos nariai, dalis mokytojų, bendrabučių vedėjai, kai kurie su šeimomis.

Užkandus, pirmasis atsiveikinimo žodį tarė direktorius V.Natkevičius, M.A. Tai buvo jo atsiveikinimas ir su gimnazija. Pažymėjęs, kad išdirektoriavęs 13 metų, jos vairą atiduoda į kitas rankas. Naujiems vadovams palinkėjo sėkmės. Apžvelgė kiekvieno abituriento buvimą gimnazijoje. Abitūros egzaminus geriausiu laipsniu (2,7) išlaikė Renata. Nuo jos nedaug teatsiliko Benius (2,8).

Direktorius pastebėjo, kad per 13 jo direktoriavimo metų gimnazija išleido 42 abiturientus. Rodos, tik 4 iš jų yra baigę aukštuosius mokslus. Kai kurie nutolo nuo lietuvių. Šiometiniams abiturientams linkėjo pradėti studijuoti, sėkmingai baigti aukštąsias mokyklas, likti lietuviais, palaikyti ryšius su Lietuvių bendruomene ir neužmiršti gimnazijos. Ragino pamilti knygas, pirkti lietuviškus veikalus, nes be jų lietuviais negalima išsilaikyti.

Kuratorijos valdybos pirmininkas tėv.Alf.Bernatonis dėkojo direktoriui už šiai mokyklai pašvęstus 13 metų ir išsigijusiam nuopelnų. Humoriškai pastebėjo, kad direktorius kreipėsi į abiturientus, vadinamas juos "brangiais". Iš tikro kiekvienam mokinui išlaikyti ir mokyti Kuratorija išleidžia po 1.200 DM per mėnesį. Bet tai finansinis vertinimas. Mokiniai mums brangūs dėl to, kad yra lietuviai. Kiekvienam abiturientui padovanojo po André Martin/Peter Falke knygą "Christus stirbt in Litauen" ir po vokelį su DM.

Vokietijos LB Valdybos pirmininkas A.Šmitas sveikino abiturientus, puikiai išlaikiusius baigiamuosius egzaminus. Už tai reikia dėkoti mokytojams, paruošusiems mokinius tiems egzaminams. Padėka priklauso ir gimnazijos rėmėjams, į kurių gretas kada nors įsijungs ir dabartiniai abiturientai. Įteikė po spalvotą knygą apie lietuvių liaudies meną. Kun.Fr.Skėrys pasidžiaugė, kad du abiturientai pagrindiniu egzaminų dalyku pasirinko tikybą. Tai rodytų jaunimo domėjimąsi reli-

gija. Linkėjo sėkmės ir Aukščiausiojo palaimos. Kiekvienam abiturientui įteikė po porą knygučių ir po ryšulėlį pasmaguriauti.

K.Baronas įteikė B.Federavičiui puokštę gėlių, pareikšdamas, kad dirbant bendrabuty buvo malonu turėti jo gyventojų Benių.

IX abiturientų klasės globėjas Aloyzas Weigel sakė, kad jam išleistuvės apsunkena širdį. Apibūdino kiekvieną abiturientą, į savo kalbą įpindamas daug humoro. Dėkojo tėv.Bernatoniui, dir.V.Natkevičiui, mokytojams ir bendrabučių vedėjams, kad rūpinosi jo globotiniais. Kiekvienam abiturientui įteikė po rūpestingai parinktą individualią dovanėlę, mergaitėms dar ir po puokštę rožių, o Beniui - butelį vyno.

Abiturientas Benius Federavičius padėkojo visiems už sveikinimus, linkėjimus ir dovanas. Didžiausia dovana yra šiandien įgyta abitūra, kurią pasiekti padėjo klasės auklėtojas A.Weigel, direktorius ir visi mokytojai. Padėkos žodį tarė ir A.Langytė.

D i r e k t o r i ų p a s i k e i t i m a s

Birželio 26 buvo paskutinė mokslo metų pamokų diena. Birželio 27 iki piet posėdžiavo Mokytojų taryba, nuspręsdama kiekvieno mokinio likimą ir kitus klausimus. Į iškilmingus pietus atsilankė Kuratorijos valdybos pirmininkas tėv.Alf.Bernatonis ir naujasis direktorius Jonas Kavaliūnas iš JAV-bių. Tėv.Bernatonis supažindino mokinius ir mokytojus su naujuoju direktorium, apibūdinamas jį kaip prityrusį pedagogą bei visuomenės veikėją ir linkėjo sėkmės naujose pareigose. Išėinančiam direktoriui V.Natkevičiui, kuris prie pietų stalo nepasirodė, dėkojo už 13 metų darbą šioje mokykloje. Padėkojo ir mokytojams bei ūkio personalui už atliktą darbą ir palinkėjo gerų vasaros atostogų.

J.Kavaliūnas pažymėjo, jog vakar atvykęs į Romuvą pastebėjo čia daug simpatingų jaunų veidų. Sakė, jog mokyklą turėsime tokią, kokią sukursime savo darbu ir elgesiu. Linkėjo gražių atostogų ir laimingo grįžimo.

M o k s l o m e t ų p r a d ž i a

1980/81 mokslo metus gimnazija pradėjo rugsėjo 1. Po pusryčių į stiebą pakelta Lietuvos trispalvė, giedant tautos himną. 10 val. pilies salėje įvyko ekumeninės pamaldos. Evang.kapelionas kun.Fr.Skėrys paskaitė Evangeliją ir pasakė pamokslą apie meilę, kuri apima ne tik individus, bet taip pat Dievą, tėvynę, Bendruomenę. Šv.mišias aukėjo ir pluoštą minčių apie reikalą jaunimui bręsti gerais krikščionim, patriotais ir apsišvietusiais žmonėmis pabėrė katal.kapelionas kun. J.Dėdinas. Į pamaldas atsilankė ir Br.Lipšienė iš Pfungstadto. Ji atsivežė mažus elektrinius vargonėlius ir, suspietusi būrelį giesmininkių, pravedė gražų giedojimą.

Iškilmingą aktą 11 val. toje pačioje salėje pradėjo direktorius J.Kavaliūnas, pastebėdamas, kad gimnazija yra visos išeivijos nuosavybė. Į ją susirenka liet.jaunimas iš daugelio kraštų. Mokslo metai pradėti Lietuvos trispalvės pakėlimu, himnu ir pamaldomis. Tai sako, kad išipareigojome Dievui ir tėvynei. Jie bus pagrindiniai kelrodžiai mūsų darbe. Kalbėtojas pabrėžė tvarkos ir drausmės reikalą. Visi mokytojai ir bendrabučių vedėjai dirbs mokinių auklėjimui ir lavinimui. Rūkymas kenkia sveikatai, ypač jaunų žmonių. Kvietė susilaikyti nuo šio blogo įpročio. Alkoholis yra pražūtingas mokymuisi, todėl nei bendrabuty, nei sodyboje jam nebus vietos. Jei kam pasirodytų, jog mokyklos tvarka nepriimtina, tas turėtų, nelaukdamas mokslo metų pabaigos, pats pasidaryti išvadas. Bus artimai bendradarbiaujama su tėvais. Mokiniai išsirinks savo atstovus, kurie bendradarbiaus su gimnazijos vadovybe - bendrabučių vedėjais, mokytojais ir direktoriumi. Visi pagrįsti ir naudingi mokinių pagėidavimai bus tenkinami.

- 14 -

Direktorius pristatė naujus mokytojus: savo pavaduotoją ir lietuvių kalbos bei literatūros mokytoją Vincentą Panceriene, vokiečių kalbos bei sporto mokytoją ir berniukų bendrabučio vedėjo pavaduotoją Ronaldą Tesnau ir matematikos mokytoją Jäger, visi trys iš Vokietijos; anglų kalbos, darbelių, sporto ir tautinių šokių mokytoją Joaną Vaičiulaitytę iš JAV-bių.

Po iškilmių visi mokiniai išsiskirstė į klases susitikti ir susipažinti su savo klasės auklėtojais.

T a u t o s š v e n t ė

gimnazijoje atšvęsta jos išvakarėse - rugsėjo 7, sekmadienį. Mokiniai susirinko pusryčių šventiškai apsirengę ir nusiteikę. Vėliavos aikštelėje pakelta lietuviška trispalvė giedant tautos himną. 10 val. Hüttenfeldo katal.bažnytelėje kun.J.Dėdinas ir kun.Fr.Skėrys atlaikė ekumenines pamaldas. Jaunimui pritaikyta pamokslą pasakė kun. Skėrys. Jis kalbėjo apie JAV-bių jaunimą, "atrandantį Kristų". Į gausius būrelius susitelkę jaunuoliai nagrinėja šv.Raštą. Pamokslininkas siūlė ir mūsų mokiniams suorganizuoti Biblijos skaitymą. Liturginę mišių dalį su šventei pritaikytomis maldomis atliko kun.J. Dėdinas. Buvo giedamos lietuviškos giesmės.

Kita šventės dalis vyko pilies salėje. Ją pradėjo direktorius J.Kavaliūnas, paaiškindamas kada ir kodėl šalia Vasario 16 atsirado dar ir antra tautos šventė - rugsėjo 8.

Paskaitą apie reikalą persisunkti tautos dvasia skaitė mokyt.Alfonas Krivickas. Pažymėjęs, kad minime vieno didžiausių Lietuvos sūnų - Vytauto Didž. mirties sukaktį, kalbėtojas bandė atspėti, ką šiandien jis mums pasakytų, jei prisikeltų iš kapų. Konstatavo, jog mūsų lietuvių yra praradę vytautinę dvasią. Lietuviškoji išeiivija mėgaujasi išigyta prabanga, jos jaunimas nebeįstengia paskaityti lietuviško laikraščio. Linkėjo, kad mūsų gimnaziją baigę jaunuoliai taptų ne tik gerais inžinieriais ir gydytojais, bet ir lietuviškos spaudos knygnešiais.

Lidija Kairytė padeklamavo Zigmo Gėlės "Tėviškę", o Ingrida Pancerytė gyvai perteikė V.Mykolaičio-Putino "Tėvų šalį". Vos pradėta mokyti. Joanos Vaičiulaitytės organizuoti tautinių šokių grupė 8-mis poromis pašoko šustą ir 4-mis poromis - kubilą bei gyvatara.

Uždaromąjį žodį tarė direkt.J.Kavaliūnas. Sugiedotas tautos himnas. Prie pilies parke padaryta keletas nuotraukų.

Vakare sukurtas didelis laužas, prie kurio dainuota, šokta ir skrudintos dešrelės.

----- xXx -----

XXVII EUROPOS LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

vyko 1980 rugpjūčio 9-16 Tirolio sostinėje Innsbrucke. Tai brangokas, tarp aukštų Alpių kalnų išispraudęs, sraunios Inn upės juosiamas, tarptautinio turizmo miestas. Tačiau rengėjams pasisekė visus Savaitės dalyvius apgyvendinti moderniam Haus der Begegnung name, kur vyko Studijų savaitė, ir kitoje gatvės pusėje esančiuose Tarptautinės jezuitų kunigų seminarijos Canisianum rūmuose už pigią kainą. Jaunimui teko apsigyventi kiek toliau esančiuose Studentų namuose.

Visi atidarymo išvakarėse (rugpj.9) atvykę susirinko susipažinti ir pavakaroti. Studijų savaitė pradėta rugpj.10, sekmadienio, rytą dvasinio vadovo kun.dr.J.Juraičio aukotomis šv.mišiomis ir momentui pritaikytu pamokslu - Žmogus ne vien duona gyvas. Kun.dr.Juraitis visą savaitę aukojo šv.mišias ir sakė aktualius pamokslus. Kadangi buvo daug gražiabalsių maldininkų, darniai ir pakiliai skambėjo giesmės.

Akademinis Savaitės atidarymas įvyko Haus der Begegnung nuolatinėje paskaitų salėje. Prezidiumą sudarė visi trys moderatoriai: dr.K.Girnius, V.Natkevičius, M.A. ir dr.J.Norkaitis. V.Natkevičius, trumpai aptaręs Studijų savaitės istoriją bei jų nešamą naudą, dėkojo rašytojui I.Joerg-Naudžiūnaitei, kantriai kėlusią šio didelio renginio ruošimo našta. Sveikinimo žodžius tarė Vak.Europos liet.katal.vysk.dr.A.L.Deksnyš ir PLB Valdybos pirmininkas V.Kamantas, kuris taip pat pasveikino ir dr.A.Gerutį jo paskyrimo Lietuvos įgaliotą ministru proga ir įteikė tūkstančio US dolerių čekį Stud.savaitei paremti, o jos rengėjai I.Joerg-Naudžiūnaitei - medinę lėkštę. Buvo ir sveikinimų raštu. Prisiminti ir susikaupimo minute pagerbti Studijų savaitės paskaitininkai bei uolūs dalyviai: rašytojas Rom.Giedraitis-Spalis, miręs š.m.gegužės 14 Hamburge ir pulk.Lanskoronskis, miręs rugpj.3 Briusely.

Savaitės paskaitų ciklą pradėjo įgaliotas ministras dr.A.Gerutis. Jo tema - Lietuva sovietų grėsmės akivaizdoje. Ministras išpėjo klausytojus, kad jis savo paskaitoje nieko linksma negalės pranešti, o kalbės apie tragiškiausius mūsų istorijos įvykius. Nemanąs būti kaltintu. Nupasakojo, kaip po Molotovo-Ribbentropo sutarties pasirašymo sovietai prievartavo Lietuvos vyriausybę, kviesdami jos narius į Maskvą išklaudyti Kremliaus diktatų. Mirtinio pavojaus akivaizdoje buvo keičiama Lietuvos vyriausybė, kol pagaliau susilaukta ultimatumo ir okupacijos be jokio ginkluoto pasipriešinimo ir oficialaus protesto pareiškimo. Per diskusijas buvo daug paklausimų ir papildymų.

Popiet Collegium Canisianum auloje dr.Norkaitis supažindino žiūrovus su scenoje išsirikiavusia šauniąja liet.tautinių šokių grupe VILTIS, vadovaujama J.Stasiulienės. Ją sudaro šveicarai akademikai iš Zūricho. Jie atliko net 14 šokių: vėdarą, rugučius, du pramoginius šokius, juodąjį Jonkelį, linelį, aštuonnytį, subatėlę, lenciūgėlį, sukčių ir kt. Susižavėjimo viršūnę pasiekė paskutiniu vestuviniu šokiu rezginėle, kur jaunosius vaidino dipl.inž.Felix Escher ir mokyt.Elisabeth Frick. Jie iš tikro rugsėjo mėn. tuokiasi. Ta proga buvo pasveikinti ir kartu su Stasiuliene apdovanoti gėlėmis. V.Kamantas įteikė Stasiulienei dar ir PLB Valdybos dovaną už jos 20 metų darbą taut.šokių baruose.

Vakare toje pačioje auloje vyko Tėvynės valandėlė, kurios programą sudarė K.Donelaičio 200-ųjų mirties metinių minėjimas. Paskaitą apie jo gyvenimą bei kūrybą skaitė V.Natkevičius, M.A. Prelegentas pirmiausia pateikė XVIII a. Rytprusių tautinį ir moralinį vaizdą, jo fone tapydamas gyvą Donelaitį, pateikdamas įdomių jo gyvenimo detalių. Paskui aptarė METŲ religines, moralines bei patriotines vertybes, savo teiginius pailiustruodamas atitinkamomis ištraukomis. Po trumpos pertraukos meistriškai METŲ ištraukas apie vasaros darbus skaitė Eglė Juodvalkė, leisdama klausytojams pajusti šio klasinio kūrinio pilną grožį.

Pirmadienį (rugpj.11) gyvą susidomėjimą sukėlė prof.dr.Vyt.J.Bieliauskas iš JAV-bių paskaita apie kultūrą, pažinimo stilių ir asmenybės vystymąsi. Prelegentas kalbėjo apie Psichologijos fakulteto Cincinnati universitete jo paties vykdomą asmenybės bei inteligencijos tyrimą namo, medžio ir žmogaus testais. Iš to, kaip žmogus tuos tris daiktus piešia, sprendžiama apie jo asmenybės išsivystymo laipsnį bei kultūrą. Tuos testus jis vykdė ir Vilniuje. Komunistai teigia, kad sovietinė kultūra yra pakeitusi lietuvius. Tvirtinimas dalinai teisingas. Sovietinė sistema yra išprievartavusi mūsų tautiečių pažinimo stilių, jų simbolius. Nors lietuvių atsparumas nepalaužtas, bet padaryti randai paliks ilgam laikui. Gi išsivius yra paveikęs Vakarų materializmas ir hedonizmas. Jei kada vėl sueisime į krūvą, bus sunku vieni kitus suprasti.

Dr.K.J.Čeginsko paskaita apie Lietuvos laisvės kovas 1940-1980 buvo lyg ir tąsa dr.Geručio paskaitos. Lietuviškasis valstybingumas turi

- 16 -

giliais istorines šaknis. Netekę laisvės, lietuviai niekad nesusi-
taikė su vergija: vis bruzdėdavo ir sukildavo. 1940 biržely sovietai
okupavo Lietuvą be šūvio. 1941 taip pat biržely tą gėdą nuplovė 2.000
sukilėlių savo krauju. Sekė 40 pasipriešinimo metų, kuriuos preleg-
suskirstė į 4 laikotarpius: 1940-1944 pasipriešinimas sovietams ir
vokiečiams, 1944-1956 atviras ginkluotas pasipriešinimas sovietams,
1956-1968 perėjimas į pasyvų pasipriešinimą ir nuo 1968 iki šiandien
viešas tikėjimo ir kitų pagrindinių teisių gynimas.

Antradienį (rugpj.12) rytą kun.prof.dr.P.Rabikauskas, SJ., savo pa-
skaita apie Konstantiną Sirvydą nukėlė klausytojus į XVI a. Sunku nu-
statyti tikslią jubilieato gimimo datą (spėjama 1580) ir vietą (spėja-
ma apie Anykščius). Kokia tikroji jo pavardė - Širvydas ar Sirvydas?
Pasisakė už Sirvydą. Nupasakojo jo biografiją ir ryškesnes būdo ypa-
tybes. Buvęs nepaprastai darbštus jezuitas, geriausias lietuvių kal-
bos žinovas XVII a., parašęs pirmą lietuvišką knygą, lietuvių kalbos
žodyną (Dictionarium trium linguarum. 1629) ir kitus veikalus.

Vakare buvo numatyta išklaudyti V.Banaičio paskaita apie Lietuvos oku-
pacijos 40-metį. Deja, prelegentas neseniai buvo sužeistas avarijoje,
bet vienas iš moderatorių perskaitė jo dar ne visai užbaigtą paskaitą.
V.Banaitis ilgiau gvildeno pirmuosius okupacijos mėnesius, pažymėda-
mas, kad okupantas naudojo tuos pačius veikimo metodus visose Pabalti-
jo šalyse: sudaroma Maskvai palanki laik.vyriausybė, kuri praveda su-
klastotus rinkimus į vad.Liaudies seimą. Jis įveda komunist.santvarką,
prijungia Lietuvą prie Sov.Sąjungos.

Po sutrumpintos paskaitos vietoje diskusijų išklaudytas š.m. liepos 1
per Valst.Šveicarijos radiją iš Žüricho transliuotas vokiečių muzikol-
ogės Dorothe Eberlein komentaras apie M.K.Čiurlionį vokiečių kalba.

Trečiadienio (rugpj.13) ryto paskaitininkas filosofijos dr.Kęst.Gir-
nius nagrinėjo pagrindines dabarties moralės sroves - pasekmizmą ir
žmogaus moralinių teisių teorijas. Pasekmistai tvirtina, kad kiekvie-
no elgesio moralinė vertė glūdi tik jo pasekmėse. Aptaręs įvairias pa-
sekmizmo rūšis, prelegentas tvirtino, kad bet kokia teorija, reikalau-
janti visada siekti geresnių pasekmių, vis dėlto nepriimtina. Antroji
pagrindinė moralinės filosofijos srovė - tai vad. žmogaus moralinių
teisių teorijos.

Vakare jaunimas suruošė simpoziumą tema - Metai po jaunimo kongreso,
vadovaujant Vokietijos LJS pirmininkui M.Landui. Pirmiausia parodyta
PLJS paruoštų 180 skaidrių - IV PLJ Kongreso vaizdų. Pirmininkaujantis
aptarė IV PLJK tikslus ir spėjamus rezultatus. Susipažinta su jaunimo
veikla ir neveikla įvairiuose kraštuose: Prancūzijoje, Vokietijoje, Šve-
dijoje, JAV-bėse, Didž.Britanijoje, Italijoje. Išryškėjo, kad įtraukti
jaunimą į liet.veiklą daugiausia trukdo kalbos nemokėjimas.

Ketvirtadienį pradėjo jaunąs intelektualas kun.dr.Alf.Savickas paskai-
ta apie simbolius C.G.Jungo gelmės psichologijoje. Klausytojai gavo
paskaitos planą. Padėkojęs prel.dr.P.Celiešiui už pagalbą susidoroti
su lietuviškais terminais, prelegentas vystė savo temą pagal schemą.
Simboliai plačiai naudojami teologijoje, filosofijoje, mene, literatū-
roje. Ilgiau sustojo prie vieno žymiausių mūsų rašytojų-simbolistų -
prie Mykolaičio-Putino.

Penktadienis (rugpj.15) - Žolinė. Innsbrucke šventė. Rytą Canisianum
kolegijos koplyčioje šv.mišias su šešiais liet.kunigais aukojo ir pa-
mokslą pasakė vysk.A.L.Deksnys. Giedojimo solistė El.Blandytė ir visa
koplyčia. Vargonais grojo prof.dr.V.M.Vasyliūnas.

Savaitės paskaitų ciklą užsklendė kun.Aug.Rubikas svarstymais apie po-
piežiaus neklaidingumą (po H.Küng'o bylos). Paskaitą padalino į 4 sky-
rius: 1. Popiežiaus neklaidingumas I Vatikano susirinkime (1869-70),
2. Pop.nekl. II Vatik.susirinkime (1963-65), 3. H.Küng'o pasiūla ir

išvados - Popiežius skelbia tiesą (dogmą) tik dėl to, kad tai yra Bažnyčios jau tikima tiesa. Prelegentas savo svarstymus perpynė jam būdingu humoru ir sąmojumu.

Po visų paskaitų vyko diskusijos.

Vakare buvo koncertas Canisianum rūmų auloje. Fleitininkas Petras Odinis atliko B.Dvariono, Vyt.Montvilos, Fr.Kuhlau ir Fr.Doppler muzik. kūrinis. Elena Blandytė iš Čikagos sultingu mezzosopranu padainavo F.Rossi bei G.Bizet operų arijas ir liet.muzikų A.Kačanausko, St.Gailevičiaus bei Šopagos komponuotas dainas. Po trumpos pertraukos ji moduliuotai padeklamavo V.Tamulaičio melodramišką apysaką "Sugrižimas". Menininkams akompanavo prof.dr.Vytenis M.Vasyliūnas. Rugsj.13 popiet modernioje Saggen bažnyčioje jis surengė ir individualų Joh.Seb.Bacho kūrinų koncertą.

Tuoju po Odinio ir Blandytės koncerto visi susirinko į tų pat rūmų valgyklos salę vakaronės. Ir reikliausi tautiečiai negalėjo atsigerėti karališkai paruoštu šaltu bufetu. Vynu vaišino Stud.savaitės rengėjos vyras dr.med.Joerg. Tik po vidurnakčio pradėta skirstytis į kambarius.

Šeštadienį rytą šv.mišias aukojo ir pamokslą pasakė kun.Duoba, MIC., iš Čikagos. Po pamaldų visi susirinko įvertinti Savaitės darbų ir padaryti sprendimus dėl XXVIII Stud.savaitės. Rasta, jog dalyvavo apie 130 asmenų iš 10 kraštų. Savaitė laikytina pavykusia. Stud.savaitę 1981 rengti Prancūzijoje. V.Natkevičius padėjo šios Stud.savaitės rengėjams ir visiems, prisidėjusiems prie jos pasisekimo, išvardindamas pavardėmis. Sugiedojo tautos himną, visi skubėjo pietauti, atsišveikinti ir iškeliauti namo.

Studijų savaitės dalyviai ne vien klausė paskaitų. Savo metinius posėdžius turėjo Europos liet.fronto bičiuliai ir Vokietijos ateitininkai. Buvo suruošta ekskursijų į Innsbrucko miestą apsupančius Alpių kalnus bei ežerus.

----- xXx -----

N u m a t o m i r e n g i n i a i

Rugsėjo 26-28 liet.jaunimo sąskrydis Mūnchene "Oktoberfest" proga.

Rugsėjo 27 tautos šventės ir kariuomenės sukakties minėjimas Memmingene su loterija ir linksmavakariu. Loterijos pelnas skiriamas mūsų politinių kalinių šeimoms remti.

Rugsėjo 28 maldininkų kelionė iš Hamburgo į Osnabrūcko katedrą. Išvažiuojama autobusu 7.30 val. iš ZO3. 12.30 val. pontifikalinės šv.mišios. 14.00 val. bendri pietūs nemokamai iš bendro katilo. 15.30 val. folkloro popietis su įvairių tautų liaudies šokiais bei dainomis miesto halėje "Europa-Saal". 17.30 val. lietuvių sąskrydis su sava programa Šv.Pranciškaus parap. salėje: bendra vakarionė, meninė dalis, jauskus pobūvis su šokiais (Bassumer Str. Osnabrück-Dodesheide). Kelionės kaina 15 DM. Registruotis pas J.Valaitį (Lühmannstr.10e, 21 HH 90).

Spalio 11 Hagene, Lange Str.68, Vereinshaus St.Michael restorane ruošiamas Nordrhein-Westfalijos lietuvių tautos minėjimas: 17 val.pamaldos parap.bažnyčioje, 18.30 vysk.dr.Ant.Deksnio ir mokyt.V.Bartusevičiaus paskaita, mezzosoprano Herrmann ir fleitininko P.Odinio koncertas, akomp.prof.dr.V.Vasyliūnas, 20 val. šokiai. Groja Petrikaitis.

Spalio 18 ir 19 Romuvoje (Hüttenfelde) Vokietijos LB darbuotojų suvažiavimas. Į kuri kviečiami LB apylinkių pirmininkai bei vadovai, Tarybos nariai, įgaliotiniai, Vasario 16 gimnazijos vadovybė, VLJS ir kt. liet.draugijų, organizacijų bei institucijų vadovai. Kviestiems dalyviams bus duodamas maistas ir nakvynė.

Lapkričio 7-9 Vokietijos liet.jaunimo sąjungos suvažiavimas Hüttenfelde su rimta programa (naujos valdybos rinkimai) ir linksmavakariu.

- 18 -

Bus mokama pusė kelionės išlaidų.

Lapkričio 17 - užsieniečių susitikimas su Šv.Tėvu Mainze, katedros aikštėse 10 val. Dalyvauja 12 tautybių, tarp jų ir lietuviai. Popiežius pasveikins susirinkusius jų kalbomis, taigi ir lietuviškai. Iškilmių metu šoks Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė. Mergaitės ir moterys prašomos apsivilkti tautiniais drabužiais. Į savo grupę reikės įsijungti iki 9 val., nes tik grupėms užtikrintas įleidimas į aikštę. Iškilmės tęsis apie 1 1/2 val. Lietuviai prašomi organizuoti ekskursijas į Mainzą. Apie dalyvavimą pranešti Patr.Dr.Konstantin Gulbinas, OFM Cap., Südmauer 5, 4712 Werne. Tel.02389-3290.

M I R Ū S I E J I

M i k a s TOLIŠIUS (Michel Tolischus), dipl.teisininkas, mirė 1980 liepos 25. Palaidotas liepos 29 Niederfeldo kapinėse Frankfurte a.M. Buvo gimęs 1898.I.7 Klaipėdos krašte. Lietuvių veikėjas. Po karo buvo Lietuvių evangelikų tarybos tremtyje ir VLIKO, kur atstovavo Maž.Lietuvai, narys. Buvo emigravęs į JAV-bes, bet netrukus grįžo į Vokietiją ir iki išėjimo į pensiją buvo teisėjas Frankfurte, o vėliau - advokatas.

J o n a s ČERNIAUSKAS mirė š.m. rugpjūčio 12 senelių prieglaudoje Vechtoje. Ten ir palaidotas. Laidojimo apeigas atliko kun.V.Šarka. Į Vechtą buvo nugabentas savaitę prieš mirtį iš Romuvos, kur savaitę gyveno persikėles iš Viernheimo. Rentininkas. Rentą išsitarnavo dirbdamas virėju 2040 LS lietuvių kuopoje Darmstade.

J u s t a s PACKEVIČIUS, VLB Bonn-Kölno apylinkės narys, mirė š.m. rugpjūčio 14 Heidelberge. Palaidotas rugpj.20 Hüttenfelde. Gedulingas mišias aukojo ir laidojimo apeigas atliko tėv.Alf.Bernatonis, kun.Br.Liubinas ir kun.J.Dėdinas. Pamokslą per mišias pasakė kun.Liubinas. Bažnyčioje ir kapinėse buvo giedamos liet.giesmės. Į laidotuves suvažiavo apie 80 žmonių, daugelis iš Mülheim/Ruhr apylinkės, kur velionis ilgesnį laiką gyveno ir dirbo ir tik prieš pusmetį persikėlė į Heidelbergą. Prie kapo duobės atsisveikinimo žodį savo ir Vokietijos LB vardu tarė maj.J.K.Valiūnas. Ant kapo sudėta didelė krūva vainikų ir gėlių. Visus laidotuvių dalyvius velionio šeima pakvietė į Vasario 16 gimnazijos valgyklą užkandžių ir kavos. Buvo gimęs 1917 rugsėjo 25.

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k o j o :

Dr.med.Stasys Šereika iš Queidersbacho	200,--DM
Dr.jur.Ad.Loew iš Kölno	100,-- "
Ženia ir Ričardas Tendzegolskiai vietojė gėlių ant J.Packevičiaus kapo, kun.P.Girčius iš Remsedes, O.Gucaitienė iš Lebestedto, O.Linderienė iš CH-Berno ir Jer.Jarumbavičius iš Ludwigshafeno po	50,-- "
Dr.K.Ceginskas iš Müncheno, Kaz.Noreika iš Konstanzo po	40,-- "
Juozas Cernius iš Mainzo	41,-- "
Vytas Deveikis iš Heidesheimo	35,-- "
J.Vosylius iš Roto, XY iš Bonnos ir J.Stuknys iš Schwetz. po	30,-- "
Silverijus Jasaitis iš Bremeno	27,-- "
Eugenijus Puscionis iš Darmstado	25,-- "
A.Miškelevičius iš Mainzo, V.Ramanauskas iš Hannoverio, Vl. Lukošūnas iš Germensheimo, P.Utka iš Viernheimo, P.Rajauskienė iš Hamburgo ir Br.Skaparas iš Schwetzingeno po	20,-- "
Ing.Rich.Tautwaisch iš Sindorfo ir Fr.Peteraitis iš Monsheim po 10,-- "	

L a i s v ė s r a d i j a s (Radio Liberty) iš Müncheno transliuoja kasdien pusvalandžio, o savaitgaliais ir valandos lietuviškas programas: 18 val. 16 ir 25 m, 22 val. 19, 25 ir 31 m, 5 val. 25, 41 ir 49 m ir 7 val. 16, 25 ir 31 m bangomis Vokietijos laiku.